

ПАМЯТКА
па ажыццяўленні мерапрыемстваў у сферы
аховы нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны
ў 2021 – 2022 гадах
(для мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў
абласнога і базавага тэрытарыяльных узроўняў)

У адпаведнасці з Кодэксаам Рэспублікі Беларусь аб культуры (далей – Кодекс) захаванне нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны ўключае ў сябе сістэму арганізацыйных, прававых, эканамічных, матэрыяльна-тэхнічных, навуковых, інфармацыйных і іншых мер, накіраваных на стварэнне ўмоў для бытавання, развіцця і перадачы нашчадкам нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей.

Артыкуламі 14, 103, 107 Кодекса, артыкуламі 17, 41 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь» рэалізацыя мерапрыемстваў па захаванню нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей ускладзена на мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы.

У мэтах удасканалення сістэмы аховы нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны, выканання патрабаванняў міжнародных дагавораў і нацыянальнага заканадаўства Рэспублікі Беларусь, арганізацыі работы па захаванню нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей у 2021 – 2022 гадах **неабходна** прадугледзе:

1. Безумоўнае выкананне прыярытэтных і актуальных задач ў сферы аховы нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны, у тым ліку:

- распрацоўку комплексаў мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны ў рамках рэгіянальных праграм, у тым ліку праграм сацыяльна-еканамічнага развіцця;

- планаванне фінансавых сродкаў на рэалізацыю комплексаў мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны (Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 25 ліпеня 2016 года № 289 «Аб парадку фарміравання, фінансавання, выканання і ацэнкі эффектунасці рэалізацыі дзяржаўных праграм», артыкулы 17, 41 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь», артыкулы 21, 22, 209 Кодекса);

- выкананне пунктаў 1, 2, 4 рашэння калегіі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь ад 22.10.2020 № 111;

- падрыхтоўку ў 2021 годзе перыядычнай справаздачы аб выкананні Канвенцыі аб ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА;

- выяўленне нематэрыяльных праяўленняў творчасці чалавека для надання ім статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці;

- павышэнні ролі Дамоў культуры, рамёстваў, музеяў і іншых устаноў культуры ў захаванні нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны.

2. Распрацоўку комплексаў мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны пры фарміраванні і зацвярджэнні рэгіянальных праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця на 2021 – 2025 гады (Інструкцыя аб патрабаваннях да структуры дзяржаўной праграмы і зместу справаздач аб выніках рэалізацыі дзяржаўной праграмы, зацверджаная пастановай Міністэрства эканомікі Рэспублікі Беларусь ад 19 жніўня 2016 года № 51, Інструкцыя аб парадку прымянення бюджетнай класіфікацыі, зацверджаная пастановай Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 2008 года № 208). Пры гэтым:

- уключаць у комплексы мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей пры фарміраванні і зацвярджэнні рэгіянальных праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця на 2021 – 2025 гады:

- аб'ёмы фінансавання;

- маніторынг стану элементаў (мінімум 1 раз у 2 гады);

- меры, накіраваныя на передачу нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей ад носьбіта да пераемніка (арганізацыя і падтрымка разнастайных форм пераемнасці);

- даследаванне элементаў (супрацоўніцтва з навукова-даследчымі, адукацийнымі арганізацыямі);

- падрыхтоўку пропаноў аб уключэнні новых нематэрыяльных культурных каштоўнасцей у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь;

- заахвочванні (у тым ліку матэрыяльныя) носьбітаў нематэрыяльных праяўленняў творчасці чалавека, уключаных у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь;

- інвентарызацыю нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей з абвязковым накіраваннем актуальных звестак аб іх у адрас Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

для вядзення сайта «Жывая спадчына Беларусі: інвентар нематэрыяльнай культурнай спадчыны»;

- прафілактычныя мерапрыемствы (рэкамендацыі, семінары, канферэнцыі і інш.);
- метадычную работу (культурна-асветную работу ўстаноў культуры);
- меры, накіраваныя на захаванне адметных вартасцей элементаў;
- папулярызацыю элементаў, у тым ліку на замежных мовах.

3. Пры распрацоўцы мер па ахове нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей улічваць парады асоб, якія ажыццяўлялі іх навуковую апрацоўку і мастацкую ацэнку, пры неабходнасці прыцягваць спецыялістаў навуковага профілю (рэстаўратараў, этнамузыколагаў, фальклорыстаў, этнолагаў і г.д.) для забеспечэння захавання адметных асаблівасцей элемента, падтрымкі высокага ўзроўню мастацкага выканання і інш.

4. УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (факультэтам інфармацыйна-документных камунікацый, традыцыйнай беларускай культуры і сучаснага мастацтва) актуалізуваць вучэбныя планы і вучэбныя праграмы, у тым ліку тыя, у якіх разглядаюцца аспекты, звязаныя з нематэрыяльнымі праяўленнямі творчасці чалавека (народныя мастацкія рамёствы, абрады, традыцыі і г.д.), з улікам сучасных патрабаванняў аховы, захавання, выкарыстання, вывучэння і папулярызацыі нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны.

5. Выкарыстоўваць у практичнай дзейнасці метадычныя матэрыялы рэспубліканскага навукова-практичнага семінара «Актуальныя пытанні аховы нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей» ад 29 кастрычніка 2020 г., размешчаныя на сайце УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (спасылка: buk.by/news_detail.php?ID=5585) і сайце «Жывая спадчына Беларусі: інвентар нематэрыяльнай культурнай спадчыны» (спасылка: livingheritage.by).